

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 3 - Maart 2018
Jaargang 139
maandblad

DE LAATSTE REVOLUTIE

Vijftig jaar geleden zette mei '68 de wereld op zijn kop. The Beatles brachten dat jaar 'Revolution' uit. In de eerste plaats waren de studenten de motor van de drang om overheid, structuren, onderwijs en opvoeding in vraag te stellen. Inspraak werd het sleutelwoord en de contestatie van de bestaande, gesloten en elitaire machtsstructuren was groot. In ons

land kreeg de revolutie een communautair verlengstuk met de eis van de Vlaamse studenten om de Katholieke Universiteit Leuven te splitsen en de "Walen buiten" te gooien. Maar in die periode ontstond ook het embryo voor de oprichting van de Vlaamse liberale partij, de PVV. Minister van Staat Annemie Neyts zette haar verhaal van 'mei '68' op pa-

pier en brengt in dit nummer en in het nummer van volgende maand haar getuigenis met een eigenzinnige terugblik.

Lees blz. 2: Van de redactie; **blz. 3:** de getuigenis van Annemie Neyts.

Inhoud

ECONOMIE Is ongelijkheid een probleem? / 4 | REACTIE Wél klaar om de vergrijzing op te vangen / 6 |
BOEK VAN DE MAAND De tragiek van Pol De Mont / 8 | BUITENLAND Slowakije: iedereen geïst / 10 |
OPINIE De privacy voorbij / 12 |

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

Met dank aan “les soixante-huitards”

In Volksbelang van mei 1968, vijftig jaar geleden, deed vice-premier Willy De Clercq, drie weken na de verkiezingen, een oproep: “Al diegenen die verantwoordelijkheid in het land dragen, hebben tot plicht zo snel mogelijk de wrijvingspunten weg te nemen die bestaan tussen de Belgische gemeenschappen, t.t.z. het probleem Brussel, dat van Leuven, en van de universitaire expansie, en niet in het minst de economische vraagstukken die zich stellen zowel op nationaal als op regionaal vlak en die de toekomst en de welvaart van onze landgenoten zullen bepalen.” De oproep van De Clercq kwam er na een woelige periode. Met niet alleen de splitsing van de KU Leuven, maar ook het nakende uiteenspatten van de unitaire liberale partij en de oprichting van de Vlaamse partij PVV. De regering met Paul Vanden Boeynants en Willy De Clercq was roemloos gestrand op de communautaire perikelen rond Leuven Vlaams. Maar na de verkiezingen kon de liberale partij, weggezet als “Pest voor Vlaanderen”, niet het verhoopte succes boeken en ging achteruit. Het Liberaal Vlaams Verbond beleefde wel hoogdagen. De communautaire spanningen namen toe en Omer Vanaudenhove slaagde er niet in zijn unitaire liberale partij te redden. Het LVV voerde de forcing onder het voorzitterschap van Karel Poma en gaf het LVV een partijstructuur die het voorgeborchte werd van de nieuwe partij, de Partij voor Vrijheid en Vooruitgang. Een waar scharniermoment in de geschiedenis van de Vlaamse liberalen. Nadien viel de ene na de andere traditionele partij uiteen en vervreemdden de Franstalige en Vlaamse Belgen verder van elkaar.

In die onstuimig liberale periode voltrok zich ook de studentenrevolte van mei '68. Over mei '68 bestaan er veel clichés want een revolutie, zoals bijvoorbeeld in Frankrijk, was er in die maand in België niet echt. Alles had zich al enkele maanden voordien voltrokken, of moest nog komen. Men beleefde in mei eigenlijk de nadagen van Leuven-Vlaams, de ware revolutie kwam pas een jaar later van de grond, met bezettingen van de universiteiten van Leuven en Gent.

Veel clichés dus. Als je de foto's van toen bekijkt, waren het allesbehalve revolutionairen die op de barricades stonden. Geen mannen met lange baarden, geitenwolle sokken of groen parka's, die kwamen pas later, maar studenten in maatpak, met das, hier en daar eentje met een gedurfde rolkraag.

Een beeld uit de hilarische regeringsmededeling van Paul Vanden Boeynants en Willy De Clercq, de eerste tv-politici. Hun regering overleefde begin 1968 de communautaire opstoot rond Leuven Vlaams niet.

Mei '68 was in ons land van een andere orde. In die bewuste maand gebeurde er in Leuven haast niets. Leuven had zijn revolte in januari '68 al gehad met Leuven Vlaams toen bleek dat de Franstalige afdeling niet van plan was om Leu-

ven te verlaten en haar expansieplannen bekendmaakte. Er braken onlusten uit, het kantoor van de vicerector werd kort en klein geslagen. Dagelijks waren er volksvergaderingen. Ordediensten traden hardhandig op. Begin februari leidde een en

ander tot de val van de regering Vanden Boeynants-De Clercq. Enkele maanden later stemden de bisschoppen in met de overheveling van de Franstalige afdeling van de universiteit naar Wallonië. De revolutie was tegen mei achter de rug...

Toch ging de opstand verder dan het communautaire. Er was al lang ongenoegen over de autoritaire en anti-democratische manier waarop de universiteiten, en bij uitbreiding de hele samenleving, werden bestuurd. Niet alleen ging het om “Walen buiten”, maar na een tijd ook om “Bourgeois buiten”. Inspiratie zocht men in de Amerikaanse vrijheidsmensen van de onderdrukte zwarten. En er was natuurlijk de sympathie van de studenten voor de arbeiders. Eén strijd tegen het grootkapitaal en het anti-democratisch onderwijsstelsel.

Was mei '68 een korte opstoot van dromers die er nadien niets van bakten? Alleszins stortte eind mei in Frankrijk alles als een pudding in elkaar. President Charles de Gaulle waarschuwde voor het communistisch gevaar en schreef verkiezingen uit waarna het verzet verstomde, de studenten opnieuw gingen studeren, de arbeiders weer naar de fabrieken trokken en de Gaulle de verkiezingen won.

Toch trok mei '68 een duidelijke lijn tussen de oude maatschappij en de nieuwe samenleving met ontvoogding, vrijheid en gelijkheid als basis. Iets waar we tot op vandaag nog van genieten. Met dank aan les “Soixante-huitards”!

“Mei '68 trok een duidelijke lijn tussen de oude maatschappij en de nieuwe samenleving met ontvoogding, vrijheid en gelijkheid als basis.”

ECHE EN VERMEENDE GEVOLGEN

Ik kan het nauwelijks geloven, maar Mei '68 ligt een hele halve eeuw achter ons, de volle vijftig jaar. Vijftig jaar, een gouden jubileum, zo iets moet gevierd worden en dus verschijnen er boeken en essays, en worden her en der lezingen gehouden waarin de veelal mannelijke auteurs hun visie op het fenomeen en zijn echte of vermeende gevolgen ten beste geven.

Annemie Neyts-Uyttebroeck,
Minister van Staat

Ter herinnering: in mei '68 culmineerden in vele Europese en Amerikaanse steden protestacties van studenten en jongeren die al enkele tijd actie voerden tegen de oorlog in Vietnam, het establishment, het kapitalisme, de bourgeoisie, you name it. Universiteitsgebouwen werden bezet, zogeheten cultuurtempels eveneens, het festival van Cannes werd onmogelijk gemaakt, er werden revolutionaire slogans gescaandeerd, volksvergaderingen gehouden, er werd gezwaaid met rode boekjes, van Mao of van De Scholieren.

Revolutie

Vooral Frankrijk was wekenlang het toneel van massale demonstraties die niet allemaal vreedzaam verliepen. Er braken algemene stakingen uit die aanvankelijk niet konden worden gepaaid met de 'Accords de Grenelle' die nochtans het minimumloon in één klap met 35% verhoogden. Pas na de 'verdwintruc' van president Charles de Gaulle, en een massale steunbetoging van de Gaullisten op de Champs Elysées, wonnen zij de parlementsverkiezingen die de president vervroegd had uitgeschreven. Inmiddels was in Praag de spreekwoordelijke Lente ingezet door Alexander Dubcek die daarmee de ultieme linkse utopie werkelijk leek te maken: het communisme met een menselijk gelaat. Zouden de klassieke vrijheden (van pers, mening, verenig-

ging, enz.) dan toch verenigbaar zijn met het communisme van Marx? Op 21 augustus 1968 rolden de Sovjettanks op bevel van Brezjnev Praag binnen om de illusie te verpletteren en werden duizenden dissidenten opgepakt.

Leuven Vlaams

In België was het universitaire landschap al enkele jaren in volle beroering. In de toen nog administratief unitaire katholieke universiteit van Leuven, die werd bestuurd door de Belgische bisschoppen, zetten de Franstalige eenzijdige uitbreidingsplannen (naar Woluwe en Waver, met behoud van Leuven als hoofdzetel) kwaad bloed. 'Leuven Vlaams' en 'Walen buiten' werden Vlaamse eisen die in heel Vlaanderen weerklank vonden. Scholieren verlieten hun colleges en lycea om op straat 'Leuven Vlaams' te scanderen.

Ik was toen een jonge leraar Frans aan het Koninklijk Atheneum te Zaventem: we lieten de leerlingen van de hoogste klassen vergaderen in de centrale aula en daarna een optocht houden in het gemeentelijk park. Zo konden we een wilde staking vermijden en was iedereen tevreden. De onenigheid onder de politieke partijen over de toekomst van Leuven leidde tot de val van de regering Vanden Boeynants-De Clercq en tot verkiezingen op 31 maart 1968. Er volgde een christendemocratische-socialistische regering die besloot de KU Leuven te splitsen en tevens de Neder-

Voor de eerste maal in de geschiedenis van de Brusselse universiteit deden zich incidenten voor tussen nederlandsstalige en fransstalige studenten van de V.U.B. Links de fransstalige studenten, voor wie de « francofonie » belangrijker is geworden dan de vrijzinnigheid. Rechts de Vlamingen, die als vrijzinnigen een volwaardige plaats opeisen in de Brusselse universiteit.

Uit het 'Volksbelang' van 3 mei 1968.

landstalige Vrije Universiteit Brussel volledig uit te bouwen. Er werd toen eveneens een begin gemaakt met de federalisering van België, ook al noemde men dat niet zo.

Participatie en feminisme

Al leek de openbare rust teruggekeerd na de zomer van '68, toch bleef er van alles borrelen, en zetten een aantal veranderingen zich verder door. Op twee ervan wil ik hier en in een volgende bijdrage dieper ingaan: de intrede van allerlei mechanismen van inspraak en participatie en het feminisme.

Piramidale, autoritaire hiërarchie werd systematisch in vraag gesteld: de 'basis' eiste inspraak en niet zelden mede-beslissingsrecht.

De 'basis'

Idealiter, waren dat alle leden of burgers. Vandaag zou men ze wellicht stakeholders noemen. In de praktijk waren dat al wie bereid en in staat was om deel te nemen aan de veelvuldige, dikwijls langdurige vergaderingen die nodig bleken om te kunnen beslissen, soms tot en met over pietluttigheden. Niet zelden bleek dan na een relatief korte tijd dat slechts een beperkte groep nog kwam opdagen en dat de meest mondingen (toen nog meestal van het sterke geslacht) de beslissingen naar hun hand konden zetten. •

Volgende maand deel 2: 'Boze jongemannen'.

De jongste maanden is er in de economische literatuur veel te doen over de toenemende inkomens- en vermogensongelijkheid in onze samenleving. Niet alleen in elk land afzonderlijk, maar ook -en vooral-, tussen de landen, met name de fameuze Noord-Zuid-tegenstelling. Het baanbrekende werk van Thomas Piketty heeft dit debat vast terug in het centrum van de aandacht gekregen.

IS ONGELIJKHEID EEN PROBLEEM?

Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Nog recent gaven twee Nederlandse auteurs (de bioloog Marten Scheffer, en de historicus Bas van Bavel) dit thema een originele wending door te beweren dat bijna zoals bij een 'harde' natuurwet ongelijkheid altijd weer de kop op steekt, zelfs als er tijdelijk een periode van relatieve gelijkwaardigheid is geweest, en dat niet alleen bij de mensen, maar ook bij planten en dieren.

Alleen in de natuur blijkt deze harde wet omkeerbaar te zijn (de 'dominante' groep gaat ten onder aan zijn eigen overheersing); bij de mens veel moeilijker. Of dit nu correct is of niet, laten wij graag in het midden. De vraag die er ons inziens meer toe doet is: 'moeten wij streven naar een zo groot mogelijke gelijkheid' of 'is ongelijkheid per definitie een probleem'?

Geboren met verschillen

Ongelijkheid zal er altijd zijn: mensen worden nu eenmaal geboren met verschillende talenten; verschillende fysische en/of psychische mogelijkheden; verschillende culturele, maatschappelijke en zelfs louter materiële achtergrond. En zelfs als een samenleving er zou in slagen deze verschillen in startpositie

uit te vlakken, dan nog zullen er 'onderweg' toch weer nieuwe verschillen opdoemen (al was het maar ten gevolge van brute pech, het toeval...). Dus ongelijkheid op zich hoeft niet problematisch te zijn. Het wordt wel een issue als diegenen die (om wat voor reden ook) het 'beter' hebben dan het gemiddelde, denken dat dit louter en alleen hun eigen verdienste is en dat er dus geen reden is om nog 'solidair' te zijn met zij die onder dat gemiddelde terecht komen (of er gewoon niet bij, laat staan boven, geraten).

Dat is het fenomeen waar wij (niet alleen in ons land, maar ook op mondiaal niveau) nu meer en meer mee geconfronteerd worden: de 'elite' denkt dat door hard te werken, te ondernemen, risico's te nemen, méér dan gemiddelde inzet en toewijding te tonen, wat zij nu (financieel) bereikt heeft, enkel en alleen aan zichzelf te danken is. Daarbij 'vergeten' ze dat ze op kosten van de gemeenschap (dure) studies hebben mogen/kunnen volgen; dat ze op kosten van de gemeenschap (goed) opgeleide werknemers kunnen aantrekken; dat ze gebruik maken van de uit gemeenschapsgelden gefinancierde vervoers- en verkeersinfrastructuur; gezondheidszorg en van andere sociale 'vangnetten'. Allemaal ondersteunende diensten die het hen mogelijk hebben gemaakt inderdaad succesvol te zijn. Zij willen het beste onderwijs voor (klein)kinderen, wensen de

meest uitgebreide gezondheidszorgen, ze willen de meest optimale verkeersinfrastructuur, een soepel en efficiënt juridisch apparaat, optimale veiligheid en een gezond leefmilieu. Maar, ze betalen niet graag belastingen.

Keuze

Dus we zullen op een bepaald moment een (duidelijke) politieke keuze moeten maken: ofwel een (fel) afgeslankte overheid en inderdaad lage belastingen, maar dan met een overheidshuishouding die letterlijk in elkaar stort (denken we maar aan de tunnels in het Brussels Gewest), ofwel een efficiënte overheidshuishouding die dan wel de broodnodige financiële middelen krijgt om de haar toevertrouwde taken professioneel uit te voeren. Maar alles willen 'krijgen' zonder ervoor te willen betalen, dat heeft nog nergens gewerkt. Dat wil niet zeggen dat we nu moeten streven naar een volledige nivellering van de inkomens en/of vermogens, er mag (en er moet zelfs) ongelijkheid zijn. Het wil alleen zeggen dat zij die 'de sterkste schouders hebben' (en dus in feite ook het meest 'profiteren' van heel wat overheidsdiensten) proportioneel hun deel in de inkomsten moeten bijdragen. Iets wat ze volgens alle recente studies: Luxleaks - Panamaleaks e.a., vandaag steeds minder doen. Dat is het probleem van de ongelijkheid vandaag. •

De eeuwige strijd van het Sandwichkind

‘Sandwichkinderen’ is het schrijversdebuut van Jamila Channouf, een dame die al alles, succesvol, heeft geprobeerd. De roman vertrekt van een jeugd in Bergerhout. Het zijn de jaren waarin haar moeder de Zeeman op de Turnhoutsebaan ontdekt, haar vader Koning Boudewijn adoreert, zichzelf de oude mevrouw Mortelmans – slecht te been en kort van adem door de vele sloefen Bastos – begeleidt naar het verkiezingslokaal en de genaamde Sabrina een tophit scoort met Boys, boys, boys.

Aviva Dierckx

Een verhaal over halal en haram, Mc Donaldsletten en seuten en daten met Marokkaanse en Belgische mannen. Maar bovenal een doorleefd, kleurrijk relaas waarbij humor en engagement de rode draad vormen.

Gentse Lente

De legendarische Vuile Mong gaf haar in Gent een podium om er jong talent te programmeren. Daarna werd ze de drijvende kracht (niet achter maar) van de Gentse Lente, waar in de eerste editie zomaar even de hatelijke term “allochtoon” met muziek en in een doodskest ten grave werd gedragen. Intussen is die Gentse Lente tot een vanzelf divers jaarlijks platform uitgegroeid. Tussendoor werkte Jamila ook nog op een Blauwe Maandag bij de Liberale Vrouwen.

Witbrood en volkoren

Sandwichkinderen is een interessant debuut dat aarzelt tussen roman en biografie. Een vrouw ontmoet haar vroegere schoolvriendin Mina opnieuw. En dat staat niet geheel los van een bange maatschappij, vlak na de aanslagen in Brussel. Hun twijfels, hun mislukkingen en successen, maar vooral hun jeugd, passeren de revue: “Omdat het haram-halal leven me verwarde, omdat de

normen en waarden van deze samenleving me verwarden, terwijl ik onderricht kreeg van een dikke tsjeef met een snor in een school waar de directrice een Vlaams Blokker was, zocht ik toen met Mina naar het absolute woord van Allah en verdiepten we ons in de anti-racismewetten”. En natuurlijk is het scharniermoment in het boek de beslissing om de volkoren sociale controle van de islam-omgeving, maar eveneens de witbrood vooroordelen van de slechtgemeente achter zich te laten en te ‘vluchten’ van Antwerpen naar Gent, met een bevrijdende tussenstop in een veel lossere Marokko: “Zonder berouw stapte ik onze straat uit. Etiketten die ik mee had: jong, vrouw, bruin, allochtoon. Ik wilde een ondergronds leven maar ook, net zoals de meeste zeeën, nooit zwijgen. De dood was het enige dat me zou kunnen tegenhouden om naar mijn eigen hart te luisteren. Kijk daar, vogels, en niet allen vliegen ze samen”.

Middelste kind

In de opvoedkunde is een sandwichkind het middelste kind in een gezin, niet zo boeiend als de oudere kinderen die de voorgangers zijn, en niet meer zo fotogeniek als de kleinsten. Het sandwichkind heeft altijd strijd te leveren dus, om aandacht en identiteit. Net als sleutelkinderen is het niet echt het meest positieve begrip, impliceert het iets van ‘gekneld’ en/of ‘verloren’. Jamila’s sandwichkinderen hebben ook iets te maken

met eerste en tweede generatie, met halal en haram die fungeren als het brood van de sandwich, en met de manier waarop ze helder ziet in het verschil met haar moeder: “Ze hield van twee landen, terwijl ik strijdend een aansluiting zocht naar één identiteit. Vaste grond onder mijn voeten”, en “Ik lijk een wees vervreemd van eigen wortels”. Daarenboven sandwichen zijn haar vriendin ook tussen de verschillende hokjes en vakjes die onze maatschappij (niet rijk maar) arm is. Na het lezen van Jamila’s debuut, hou je een heel ander gevoel over aan die sandwich, en weet je dat uiteindelijk altijd wat tussen het brood geprangd zit, de sandwich definieert. Dat kun je ook aan sich smaken, terwijl het brood uiteindelijk maar droog brood is en de boel niet eens samenhoudt. De maatschappij is maar goed af met sandwichkinderen als zij, die vragen stellen en hun eigen antwoorden maken. •

En vergeet de feestelijke Gentse Lente niet op donderdag 29 maart van 16 tot 23u55 op de Kouter in Gent.

Jamila Channouf, *Sandwichkinderen*, EPO, 2018.

In de decembereditie van het Volksbelang maakte Geert Messiaen, secretaris-generaal van de Landsbond van Liberale Mutualiteiten, gewag van een doemscenario in België: wij zijn niet klaar om de vergrijzing op te vangen. Een hele attitudeverandering zou vereist zijn om ons klaar te stomen voor de toekomst. Wat deze verandering echter behelst, was onduidelijk. De lezer bleef achter met een vaag gevoel van argwaan over de toekomst en een heleboel vraagtekens.

Wij zijn wél klaar om de vergrijzing op te vangen

Erwin Devriendt, afgevaardigd bestuurder van Solidariteit voor het Gezin

Het staat buiten kijf dat België met een enorme vergrijzingsproblematiek te kampen heeft. We moeten met man en macht werken zodat we voorbereid zijn eens de golf ons echt bereikt. In die optiek ben ik blij dat dhr. Messiaen de situatie onder de loep neemt. Maar mogen we van de pen van zo'n voor-aanstaande figuur in de zorgsector niet net iets meer verwachten? Men kan in plaats van allerlei doembeelden te beschrijven de vergrijzing ook bekijken als een ongelooflijke opportuniteit. Ik betwijfel of een klaagzang over een stel vaag omschreven problemen ons zal redden van de brand. Integendeel, langer mogen leven bekijk ik als een zegen die onze en volgende generaties te beurt valt. Als de maatschappij kan zorgen voor ondersteuning op momenten dat het nodig is, dan hoeft dit toch helemaal niet problematisch te zijn? Als CEO van Solidariteit voor het Gezin, een groot zorgbedrijf in Vlaanderen en Brussel zie ik dat wij, net als de concullega's, klaar zijn om de 'tsunami' op te vangen. Kan het nog beter? Dat zal wel! Bijvoorbeeld door nog meer samen te werken op het terrein, door elkaar te

versterken als we de overheid adviseren welke richting het moet uitgaan, door niet blind te zijn voor het feit dat zorg verlenen en commercieel denken geen tegenstrijdigheden zijn. De klanten bekijken het zelf niet anders: zij googelen, vergelijken prijzen, winnen advies in, veranderen van zorgleverancier als ze niet tevreden zijn en gelijk hebben ze. Je kan dit bekijken als een bedreiging of als een opportuniteit. Ik kies voor dit laatste.

Klaagzang

Het eerste probleem dat mr. Messiaen aankaart, gaat over een vermeende focus van de gezondheidszorg op het verlengen van de levensduur in plaats van het investeren in het verhogen van de kwaliteit van die levensjaren. Waarop baseert hij zich hiervoor? Bij Solidariteit voor het Gezin draait ouderenzorg net geheel om het zo kwalitatief en zinvol mogelijk maken van de herfstjaren van onze oudere generaties. En als men even voorbij de horrorverhalen van die enkele rotte appels die hij vermeldt in zijn stuk kan kijken, dan ziet men dat andere zorgaanbieders er net zo over denken.

Een tweede, groter probleem volgens dhr. Messiaen is de boekhoudersmentaliteit in de zorg. Er zou een managementdenken over-

heersen dat enkel focust op efficiëntie en kostenramingen, waardoor woonzorgcentra kampen met een nijpend personeelstekort. Hierdoor moeten zij bijvoorbeeld animatie voor ouderen afbouwen of doen verdwijnen. Er is geen tijd meer voor het menselijke aspect, het babbeltje en een kopje koffie. Het enige wat ertoe doet, is de technische handeling en het op papier zetten van motivering en bewijsvoering. Het personeel is overwerkt en de zorgbehoevende voelt zich veronachtzaamd. Inderdaad, niemand wil op zijn oude dag behandeld worden als een product dat zo snel mogelijk de machinerie van de zorgsector door moet om bedden vrij te maken.

Oplossing

Het antwoord zal echter niet te vinden zijn in gratuite veralgemeningen. Over die vermeende boekhoudersmentaliteit heb ik zelf al in 2017 in Knack geschreven dat goed management een conditio sine qua non is voor een goede zorgverlening. Het ene vereist simpelweg het andere, anders kom je in de horrorverhalen terecht waarover hierboven gesproken wordt. De opdracht van motivering en bewijsvoering maakt onderdeel uit van kwaliteitszorg en is nodig omwille van de enorme verantwoordelijkheid die wij dragen

voor de mensen onder onze hoede.

Maar dat wil allesbehalve zeggen dat wij daarom het menselijke aspect uit het oog verliezen. Die menselijkheid wordt naar buiten gedragen in iedere tak van onze organisatie. De besparingen in de zorg van de laatste jaren hebben er misschien voor gezorgd dat we meer moeten doen met minder middelen, maar het blijft onze verdomde plicht om zorgbehoevenden niet teleur te stellen. Dus in plaats van mooie ideeën de ether in te sturen, maken wij al onze beloften waar in ons beleid en op de werkvloer. Voor dat laatste zetten wij ook in op technologische innovatie.

Innovatie

Dhr. Messiaen schreef er een mooie boutade over: "In de euforie van weer eens een technologische innovatie maken weinigen er zich druk over dat het eigenlijk een uitvlucht is om een machine hoger in te schatten dan beroepskrachten." Voorwaar, menig technofob reactionair zou daarop het glas heffen!

Maak u geen zorgen, beste lezer! Voor ons betekent technologische innovatie in de zorg geen donkere Orwelliaans-dystopische toekomst. Wat wij bedoelen is eerder de creatie van nieuwe werkmethodes met behulp van nieuwe technologie om de druk van de ketel

te halen in woonzorgcentra. De laatste jaren zijn er in heel België namelijk een hele resem proefprojecten opgestart om ouderenzorg op een andere manier te proberen invullen dan een eindeloze creatie van nieuwe plaatsen in onze rusthuizen.

Aangepaste thuiszorg is daarbij een van de meest veelbelovende. Solidariteit voor het Gezin ging in functie daarvan 3 jaar geleden al een uniek samenwerkingsakkoord aan met Bond Moyson en zorggroep Alexianen, waarbij zij het proefproject Zorg24 op poten zetten. Daarin wordt 24/7 thuiszorg aangeboden bij oudere zorgbehoevenden. Resultaat: er zijn minder kosten voor het grootste deel van de zorgbehoevenden, men kan gemiddeld 10 maanden langer thuis blijven dan in een normaal thuiszorgtraject en de tevredenheidsgraad bij zowel de oudere als bij de familie ligt opvallend hoger. Het menselijk aspect, weet u nog?

Een ander mooi voorbeeld van technologische vooruitgang in de zorg is 'Diabetes on the Run'. Met behulp van deskundig personeel in onze zorgcentrale Z-Plus kunnen diabetespatiënten type 2 van op afstand gevolgd en geadviseerd worden. De medische resultaten en de klantentevredenheid zijn ook hier veelbelovend voor de toekomst.

Moraliseren

We gaan dus zeker akkoord met dhr. Messiaen dat de besparingsobsessie die stamt uit de jaren '80 een volkomen verkeerde evolutie is. Maar in plaats van business as usual door gewoon weer meer middelen te pompen in woonzorgcentra, zouden wij liever zien dat er meer geïnvesteerd wordt in nieuwe zorgmethodes voor ouderen. Dan kunnen we meer doen met minder geld. De oudere zorgbehoevende en ikzelf zouden dankbaar zijn mocht dat kunnen verankerd worden in ons gezondheids- en welzijnsbeleid.

In tussentijd hebben we dus werk te doen, mr. Messiaen. En hoewel ik er niet aan twijfel dat uw bedoelingen goed zijn, moeten wij met iets beter afkomen dan de moraliserende boodschap dat de oplossing te vinden is in een heropvoeding van de bevolking. De vergrijzingsgolf staat ons immers allemaal te wachten en ze is er sneller dan we denken. Wij zijn er klaar voor maar we kunnen uw hulp zeker gebruiken om het nog beter te doen.

Want als we allemaal samenwerken voor hetzelfde doel, weet ik zeker dat we de golf goed kunnen opvangen. •

De tragiek van Pol De Mont

Door Peter Laroy,
directeur Liberaal Archief/
Liberas vzw

De Mont heeft een bijzondere band met Het Volksbelang. Zeker vanuit zijn liberaal Vlaamsgezind engagement is het niet verwonderlijk dat zijn naam honderden keren is opgedoken in dit blad. Vooral voor de periode 1880-1914 zijn er tientallen verwijzingen terug te vinden: aankondigingen van boeken en liederen die hij had geschreven, verslagen van begeesterde voordrachten (meestal voor afdelingen van het Willemsfonds of het Algemeen Nederlands Verbond), aanwezigheden op Vlaamsgezinde congressen of verwijzingen naar De Mont als een van de grote voormannen van de Vlaamsgezinde liberale strekking.

Slechte start

Stynen merkt in zijn boek terecht op dat de eerste keer dat De Mont werd vermeld in Het Volksbelang dit gebeurde in weinig positieve zin. In 1880 werd de jonge auteur voor zijn werk *Gedichten* (1880) bekroond met de Vijfjaarlijkse Staatsprijs. De Mont haalde het voor de inzending *In onze Vlaamsche Gewesten* (1877) van Virginie Loveling. Dat de favoriete van de toenmalige liberale Vlaamsgezinde culturele wereld het diende af te leggen tegen een jonge kerel met toen nog een duidelijk katholieke stempel viel niet in goede aarde. In Het Volksbelang (4 september 1880) verscheen een venijnig stuk. De Mont werd er omschreven als "niet zeer verre boven het peil der beginnelingen verheven".

Maar hoe anders klonk het tien jaar later. De Mont had begin de jaren 1880 na een interne wetensstrijd gekozen voor een liberale vrijzinnige houding. Als leraar aan het Antwerpse atheneum begeesterde hij tientallen leerlingen met zijn Vlaamsgezinde houding. Hij groeide uit tot een symbool van de Vlaamsgezinde liberalen en kwam naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 1890 in strijd met de Franstalige liberale vleugel. De Mont kreeg tal van verwijten naar het hoofd

Ludo Stynen schreef een biografie over Pol De Mont (1857-1931). Deze figuur omschrijven in een paar woorden is bijzonder moeilijk. Hij was leraar aan de atheneum van Doornik en Antwerpen, publiceerde als auteur dichtbundels en bloemlezingen, genoot een goede reputatie als kunstcriticus en later als conservator van het Antwerpse museum voor Schone Kunsten, werd na de Eerste Wereldoorlog journalist en was ook kortstondig liberaal politicus. Bovenal zette hij zich in voor de Vlaamse zaak, zijn hele leven lang, over alle ideologieën heen. De Mont zelf evolueerde van katholieke student naar vrijzinnige liberaal en werd op het einde van zijn leven een geëngageerde Vlaams-nationalist.

Pol De Mont
(*Het Volksbelang*, juli 1931).

geslingerd en gooide zelf de handdoek in de ring. Het Volksbelang betreurde dit ten zeerste en schreef: "In Antwerpen's gemeenteraad hoort De Mont te huis" (11 oktober 1890). De Mont kreeg revanche in 1892 toen hij liberaal provincieraadslid werd in Antwerpen. De man wist echter dat zijn roeping ergens anders lag. In 1904 werd hij tot conservator benoemd in het Antwerpse Museum voor Schone Kunsten. Het Volksbelang wenste hem hiervoor "hartelijk proficiat" (10 september 1904). De Mont genoot er met volle teugen van en werd bijzonder gewaardeerd omwille van zijn inzet voor het breder verspreiden van kunst en cultuur (het door liberalen toen sterk gekoesterde principe van 'volksontwikkeling').

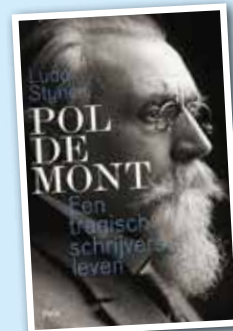
Vlaams-nationalist

De moeilijke oorlogsjaren overleefde De Mont, zij het niet zonder kleerscheuren. Hij lette er op niet al te veel in activistisch vaarwater terecht te komen. Voor de buitenwacht bleef hij verdacht door zijn Vlaamsgezinde houding van voor de oorlog. Na de Wapenstilstand vluchtte hij naar Nederland, kreeg psychologische problemen en nam korte tijd later ontslag. Als hoofdredacteur van het blad *De Schelde* vond hij een tweede adem. De Mont zocht verder zijn weg in de opkomende Vlaams-nationale beweging en overleed in 1931 tijdens een reis naar Berlijn.

Het levensverhaal van De Mont zoals Stynen dit brengt biedt een inkijk in tal aspecten van de culturele geschiedenis van Vlaanderen en zeker ook van Antwerpen (proza, poëzie, muziek, kunsten, enz.). De biografie heeft eveneens oog voor meer sappige verhalen zoals het oprichten van een steuncomité voor de Boeren in Zuid-Afrika met als doel een ambulance te leveren of ook nog de amoureuze escapades van de behandelde figuur. Ludo Stynen doet met zijn goed leesbare en met archiefonderzoek degelijk onderbouwde biografie recht

aan een figuur van wie het levensverhaal toch enigszins op de achtergrond verzeild is geraakt. •

Ludo Stynen, *Pol De Mont. Een tragisch schrijversleven*, Polis, 2017.

Paul Verhuyck studeerde in Gent en doceerde en werkte als Vlaming decennia lang aan de universiteit van Leiden waar hij haast drie decennia lang Franse en Occitaanse literatuur van de middeleeuwen doceerde. Vandaag verrast hij ons met een balsturig boek: *'Minuten middeleeuwen'*, op bepaalde momenten autobiografisch, maar vooral gericht op de Franse middeleeuwen.

Paul Verhuycks eigenzinnige beschouwingen

door John Rijpens

Wij kenden Verhuyck vooral als auteur van een aantal romans ('De doodbieren', 'Moord door geboorte', 'De binnendienst', 'Hout en koper', 'De elektrische man', 'Inmiddels op aarde'), naast vier thrillers geschreven samen met zijn echtgenote, de Nederlandse Corine Kisling, onder de auteursnaam Kisling & Verhuyck ('Het leugenverhaal', 'Kwelgeest', 'De duim van Alva', 'Zwarte kant').

Heel klein

De titel 'minuten' komt van 'minutus', heel klein. Het woord is verwant aan 'minus' en 'minder'. De uitdrukking 'pars minuta prima', het eerste kleine deeltje, duidt een eerste onderverdeling van het uur aan. De uitdrukking ontstond met het uurwerk in de veertiende eeuw en is gangbaar geworden in de vijftiende eeuw. Dus pas op het einde van de middeleeuwen. Hoe ook, hiermee is de toon gezet. Het boek is in eerste instantie een verzameling van interessante weetjes die alles behalve sijsjeslijmerig overkomen. Zo heeft Verhuyck het in een aantal hoofdstukken over de 'liefde' en de 'erotiek' over het in deze dagen zo overbekend 'pussy grabbing' als geen nieuw verschijnsel: het was ook middeleeuws!

De speelse ex-prof valt met de deur in huis door zijn boek te openen met een 'Woord achteraf' i.p.v. een gebruikelijk 'Woord vooraf' ('Inleidingen worden achteraf geschreven, vandaar geen Woord vooraf!') Touché.

In dit 'Woord achteraf' heeft hij het over de vele misvattingen over de middeleeuwen ("zodanig dat ze banaal of komisch zijn geworden") Dat klopt. Wie herinnert zich niet uit zijn humaniorajaren over de middeleeuwen in de geschiedenislessen "dat de mensen kanten en pisten op straat en voor de rest van de tijd in de kerk zaten"? Onbevoegde leraar of domme puber? Hoe ook, de auteur ontkracht dat en schetst een aantal portretten van lieden die konden lezen en schrijven.

Frans studeren

De eerste stap in de richting van Verhuycks middeleeuwen heeft hij te danken aan zijn ouders: zij stuurden hem naar een Franstalige lagere nonnenschool, tijdens zijn secundair onderwijs moest hij Latijn en Grieks volgen, want zonder dat was er geen universitair onderwijs mogelijk. Frans studeren betekende toen Romaanse filologie volgen. Zijn ouders kozen voor Gent ("want dat was een rijksuniversiteit, dus neutraal en boven alle partijdige zuilen verheven").

Verhuyck was nog met zijn proefschrift bezig toen hij in dienst trad van de Leidse universiteit. In korte instructieve hoofdstukjes worden interessante vragen beantwoord: zijn Reynaert en de Graal in Gent ontstaan? Waarom is de Franse literatuur van de middeleeuwen in Valenciennes begonnen en geëindigd? Dat Zwarte Piet pas recent is toegevoegd aan de middeleeuwse Sint-Nicolaastraditie? Dat carnaval, toneel en zotencultuur gebruikt worden als maatschappelijke satire en kritiek?

Het boek speelt zich hoofdzakelijk in de

Franse middeleeuwen af, want Frankrijk was, zeker in de twaalfde en dertiende eeuw, het literaire centrum van Europa (Roland, de troubadours, Philippe de Thaon, Marie de France e.v.a.). Om de schunnige verhalen (Fabliaux) niet te vergeten! Vele filosofische thema's van toen blijken nu nog te spelen! De 'andersdenkende' wordt nog steeds verketterd. De geschiedenis, zo opteert Verhuyck, wordt nog steeds geschreven door de overwinnaars.

Geestig

Verhuyck schrijft ludiek, geestig en in tegenstelling tot veel historici adrem en beknopt. Ik kan me voorstellen dat zijn studenten aan de universiteit van Leiden vaak hebben gelikkebaard met zijn uiteenzettingen en verwijzingen naar de middeleeuwen. •

'Minuten middeleeuwen' is een briljant geschreven neerslag van de vele uren, dagen, maanden die Paul Verhuyck in de middeleeuwen doorbracht en zoals de uitgever terecht poneert: een verhaal van een klein mens-leven tegenover duizend jaar.

Paul Verhuyck, Minuten middeleeuwen, Vrijdag, 2018.

SLOWAKIJE: IEDEREEN GEJOST

door Lukas De Vos

Mei 2017. De inspectie valt nu binnen bij 20 vestigingen van de Groep Jost (Herstal, Aubange, zetel in het Luxemburgse Weiswampach). Daar blijkt voor 55 miljoen euro sociale bijdragen te zijn ontdoken. Voor elfhonderd Oost-Europese truckchauffeurs. In december worden de topman en een medewerker opgepakt. Twee maanden eerder was het derde zwartboek van BTB uitgebracht, dat zich richtte tegen de consultants. Net dan brengt VRT uit dat drie toplui van de Raad van Toezicht bij Febetra (het verbond van vervoerders) tientallen postbusbedrijfjes bezitten. Roland Peeters geeft dat openlijk toe, hij heeft er zo'n twintigtal, volgens hem allemaal wettelijk en onontbeerlijk, want zonder toegang tot de goedkope arbeidskrachten in Slowakije, Roemenië, Polen en elders, kan het wegvervoer niet overleven. Dat er intussen in eigen land 6.000 banen in de sector verdwenen zijn, alla.

Oud zeer

De strijd tegen de sociale dumping is een oud zeer in de EU, en wordt verbeterd gevoerd. De meeste vervoerbedrijven hebben intussen hun verplichtingen opgenomen. Maar Slowakije blijft een onuitputtelijke bron voor onderbetaalde en uitgemolken dommekrachten, waar Westerse bedrijven – vaak met hand- en spandiensten van de overheid en de politieke kaste zelf – geïnstitutionaliseerde misbruiken blijven voortzetten. Het is er onder Robert Fico niet beter op geworden. De leider van de sociaaldemocratische (oudcommunistische) SMER-SD-partij, tot half maart nog eerste minister van Slowakije, is sedert 2006 de spin in het web. Hij heeft sinds dan tien jaar de regering geleid, bij de verkiezingen van 2012 zelfs met een absolute meerderheid in

Hraničná 18, Bratislava. Het zegt u allicht niets. Mij evenmin, tot vorig jaar in maart de arbeidsinspectie binnenviel bij drie vervoerbedrijven, in Mechelen, Hamme en Diksmuide. Bleken allemaal op hetzelfde adres te zitten in Slowakije, postbus en draaideur. Geen vrachtwagen te bespeuren, enkel witte busjes voor het overbrengen van goedkope arbeidskrachten naar West-Europa. De bedrijven waren niet aan hun proefstuk toe. Eerder had de Belgische Transportbond BTB al twee zwartboeken uitgebracht over bewust opgezette sociale fraude. Samen hadden de drie voor zo'n 7 miljoen euro belastingen ontdoken. Het was maar het topje van de ijsberg.

het éénkamerparlement. Slowakije is een arm land, zeker na de vreedzame scheiding van Tsjechoë door de volksraadpleging in 1992.

Jaar van omslag

De bekroning – meer tegelijk de zwanenzang – van zijn Europese bestemming was het wisselend voorzitterschap van de Unie in de tweede helft van 2016. Het was een jaar van omslag. In 2014 had Fico tevergeefs geprobeerd president van het land te worden, hij verloor tegen de zakenman Andrej Kiska (het eerste staatshoofd zonder communistisch verleden). Fico had zijn hand overspeeld, hij wou de president uitgebreider macht geven, maar daar zat het volk niet op te wachten. In arren moede schoof Fico meer en meer op naar het euroscepticisme van de andere Visegradlanden, verwierp de hervestiging van 160.000 vluchtelingen (Slowakije moest er 2.200 opnemen, vond dat respectloos, liet er welgeteld 29 binnen), en voerde een felle antimoslimpolitiek.

Bij de verkiezingen van 2016 verloor SMER liefst een derde van zijn stemmen, Fico was gedwongen om een vierpartijencoalitie te smeden, met SNS (populistisch rechts, anti-Europees en radicaal nationalistisch), Siet (centrum), en Most-Hid (een verzoeningspartij van Hongaren en Slo-

Minister-president van Slowakije Robert Fico: oudcommunistische praktijken werden lange tijd toegedekt...

waken; de Hongaren maken 10% van de bevolking uit). Maar Fico zat al in vieze papieren. Zijn minister van Binnenlandse zaken, Robert Kaliňák, werd toen al verdacht van banden met malafide zakenlui. Ook minister van Industrie Ján Pociatek kwam in het vizier. De zogenaamde Basternak-affaire – tycoon Ladislav Basternak was een notoir belastingontduiker – zou hem blijven achtervolgen. Fico zelf had bovendien een flat “gehuurd” in de luxe residentie Bonaparte, eigendom van, jawel, Basternak. Het ontslag van Kaliňák werd tegengehouden door parlementsvoorzitter Andrej Danko van SNS. Iedereen in hetzelfde vuile bad, dat veroordeelde de partijen tot gedwongen samenwerking.

Betoging in Bratislava na de moord op een journalist.

Intimidatie

Ongemerkt begon ook de intimidatie van de media beangstigende vormen aan te nemen. In 2008 verdween journalist Palo (Pavol) Rýpal van de openbare televisie. Tien jaar later is er nog geen spoor teruggevonden, bij gebrek aan ijver bij de politie, zegt de volksmond. In maart 2015 verliet Miroslav Pejko zonder sleutels of papieren "zomaar" zijn flat. Hij roerde al een tijdje in schandalen bij de energiesector. Pejko was economie-journalist bij de krant Hospodarske Noviny. Het onderzoek verzandde in onverschilligheid. Het is nog altijd niet duidelijk of een lijk dat werd teruggevonden op 24 augustus vorig jaar in de bossen rond het stadje Pezinok dat van Pejko was. Die oudcommunistische praktijken werden toegedekt tot ze eind februari in het gezicht onploften van Fico: op zondag 25 februari werden de lijken gevonden van onderzoeksjournalist Ján Kuciak van Aktuality.sk en zijn vriendin Martina Kušnírová in hun flat in Velká Mača. Professioneel afgemaakt met schoten in borst en hoofd. Kuciak was vergevorderd in het blootleggen

van belastingontduiking en fraude bij verdachte zakelijke kringen rond SMER-leiders. Zijn onafgewerkt verslag is intussen door de genoemde website op internet gezet. Het was de eerste bewezen politieke moord sinds 1992, in Tsjechië. Het was het conservatieve europarlementslid Branislav Škripek (ECR) die het verband legde tussen de verdwijningen en de moorden. Ook daarbij komt Fico in nauwe schoentjes. Kuciak legde een duidelijk verband tussen belastingontduiking bij een nieuwe luxe residentie, Five Star, in Bratislava en de onfrisse zakenman Marián Kočner. Die heeft politieke banden met SMER. En met de maffia, zoals SME Domov al in 2012 aanklaagde in een stuk "Marián Kočner. Mafián, ktorý neexistuje" ("de maffioso die niet bestaat"). Kočner had eerder al Kuciak met de dood bedreigd tijdens het Bonaparteschandaal. Kuciak, zijn moeder, zijn hele familie.

Maffia

Het was niet de enige band met de maffia. Sleutelfiguren zijn Fico's persoonlijke secretaresses. In 2013 werd Fico betrapt op overspel met Jana Halászová, die hij had meegetroond naar kasteel Čereňany (tja als het restaurant Afrodite heet, valt de appel niet ver van de boom). Zij is met stille trom verdwenen. In 2015 trok Fico evenwel de managementstudente Mária Trošková aan. Geen onbesproken dame, naaktmodel, deelneemster aan de Miss Universe verkiezing, maar vooral: zakenvrouw. Met Pavol Rusko, eigenaar van TV Markiza die zijn zakenpartner liet ombrengen door een huurmoordenaar. Met Viliam Jasan van SMER, hoofd van de afdeling crisismanagement en staatsveiligheid. En vooral met

Antonino Vadala, een Italiaan die in Oost-Slowakije grote landerijen opkoopt. Vadala, terloops, blijkt al zeker twintig jaar banden te hebben met de 'Ndrangheta, de maffia van Calabrië.

De schellen vielen zelfs eurocommissaris voor veiligheid Julian King van de ogen. Het gaat niet alleen om moord en afdreiging, om fraude en knevelarij, maar ook om misbruik van landbouwsubsidies. Voor het eerste wil hij Europol inschakelen, voor het laatste OLAF, het antifraude agentschap van de EU. Er moeten ook striktere regels komen om journalisten én klokkenluiders degelijk te beschermen. King wordt opgejaagd door het EP, vooral Sophie in 't Veld (ALDE) veegde hem de mantel uit nadat ze zelf ter plekke was geweest met een zeskoppige afvaardiging van het parlement.

Crisis

De crisis is nu onafwendbaar. De politie viel binnen op zeven plaatsen, evenveel verdachten zijn opgepakt, allemaal Italianen, onder wie Vadala, zijn broer Bruno, en zijn neef Pietro C. Fico loofde inderhaast een premie uit van 1 miljoen euro voor wie informatie kan geven om de moorden op te lossen. Trošková en Jasan – "wij zijn onschuldig!" – stapten op, Binnenlandminister Kaliňák volgde, minister van Cultuur Marek Maderič nam zijn politieke verantwoordelijkheid. Most-Hid zegde het vertrouwen op, maar toen Fico uiteindelijk zelf ontslag nam wou de partij de kleine meerderheid toch niet breken op 12 maart (79 op 150 zetels).

Het verhoogt alleen de woede bij het volk. In alle steden zijn herhaaldelijk betogingen gehouden, in Bratislava eisten 50.000 mensen nieuwe verkiezingen. Fico speelde het niettemin handig en blijft in het zadel door zijn kleurloze minister van Investeringsbeleid Peter Pellegrini als zijn opvolger aan te wijzen. De boze burgers hebben nog één troost: het Vlaams café De Zwaan aan de Panská is dan wel dicht, Belgische bieren zijn nog altijd te vinden in de 17's Bar aan de Hviezdoslavovo Namestie. En als de politiek écht in science fiction vervalt, is er nog altijd bar Zil Verne, twee huizen voorbij de (ex-) Zwaan. •

Een affiche getoond tijdens een betoging in Bratislava: "Stop het theater!"

ARTIFICIËLE INTELLIGENTIE: DE PRIVACY VOORBIJ

De digitale maatschappij treedt vesneld in ons privacy denken met het Internet der dingen. Slimme objecten of slimme technologieën verzamelen data en sturen die zelfs naar het internet. Alledaagse voorwerpen connecteren met elkaar en wisselen gegevens uit. Quo vadis Privacy, gegevensbeschermingsautoriteit ?

door Ivan Vandermeersch

Zelfrijdende wagens worden getest. Automatisatie treedt onze huizen binnen voor verwarming, verlichting geoptimaliseerd via gegevens die sensoren opnemen en naar het internet sturen. Die worden met algoritmen verwerkt. Robots gaan met mensen spreken, interageren, socialiseren... In de toekomst ruimen zorgshotels de plaats voor thuiszorg voor ouderen, met robots als verpleegsters. Sensoren meten van alles dat maatschappelijk of persoonlijk van belang is, zoals lichaam-metrick, energieverbruik woning, impact van vervuilende stoffen...

Wetgeving hinkt achterna

Dit alles met persoonsgegevens, ongestructureerd, gestructureerd, numeriek, uit traditionele databases documenten, tekst, e-mails, video's, audio-formaten, gecreëerd door applicaties en sensoren leidend tot een snelle en continue stroom van grote hoeveelheden nieuwe informatie. Zo genereren objecten, in realtime, informatie over projecten, activiteiten en de levenswijze van hun gebruikers. De privacywetgeving hinkt achterna. Persoonsgegevens worden het voorwerp van algoritmen die, over geografische en computergrenzen heen, gegevens met elkaar verbinden, leidend tot een enorme massa aan persoonlijke informatie waarmee een individu geïdentificeerd kan worden, of identificeerbaar wordt.

Dit gebeurt al zonder dat de burger zich ook

maar bewust is van de hoeveelheid aan en van de aard van de over hem ingezamelde gegevens. Door data te combineren wordt een reeks persoonlijke informaties gecreëerd, gebruik makend van meerdere servers. De relevantie van een gegeven hangt af van de hoeveelheid andere data waarmee het verbonden kan worden. Automatisch.

Intelligente computers

Menselijk bediende computers (desktops, tablets, smartphones) zullen een minderheid worden op het internet en meer en meer de plaats ruimen voor internetgebruikers die semi-intelligente zichzelf programmerende computers zijn. Deze zullen als eenheden op het internet met personen en andere objecten communiceren en op grond hiervan autonome beslissingen nemen.

"Machine learning" leert geautomatiseerd van data op basis van zich herhalende processen met behulp van algoritmes. Zo komen computers tot inzichten, zonder dat mensen ze programmeren. Dit gebeurt met artificiële intelligentie (AI) via apparaten, software die reageren op data of impulsen uit hun omgeving, om zelfstandig beslissingen te nemen. Positief voor de geneeskunde... negatief inzake oorlogsvoering... Raketten voorzien van AI zijn er reeds. En wat als de mens hierover controle verliest? De Gafa (Google, Apple, Facebook Amazon en neem maar Microsoft er bij) zijn de trekkers gevolgd door een Chinees broertje BATX genaamd (Baidu, Alibaba, Tencent, Xiaomi).

Daartussen ligt de Europese digitale woestijn. Europa moet gaan voor een respectvolle digitale economie, met mensenrechten als recht op privacy als basis en op valkuilen van de Amerikaanse, Russische en Chinese digitale economie, waarbij het individu 'digitaal leeggezogen' wijzen. Europa kan het speelveld worden van de digitale wereld met technieken die dichter bij de reële economie staan en huidige business modellen niet plat leggen.

Het gaat om het programmeren van de juiste ethische beslissingslogica in deze machines. Algoritmen zijn data-driven en het werkdomein van een privacy beleid gaat verder dan gegevensbanken die geanalyseerd worden en slaat meer op achterliggende algoritmen die als basis dienen om gegevens samen te brengen en om te vormen tot persoonlijke gegevens. Geautomatiseerde beslissingsprocessen worden de inzet.

Inzicht

Digitaal inzicht is een must voor de nieuwe gegevensbeschermingsautoriteit. De snel evoluerende technologische vooruitgang en medialandschap leiden naar een nieuwe balans tussen beleid en samenleving waar het individu centraal staat, wereldwijd.

"AI" moet een hart en een geweten hebben. Naast privacy dient men oog te hebben voor machine ethiek. De neus van gegevensbeschermingsautoriteiten moet verder reiken dan gewoonweg persoonlijke gegevens. Of laten wij dat ook aan Poetin en Trump over? •